Anul 45-lea | Prețul 3 lei | Cenzurat
Duminecă 14 Noemvrie 1937 | No. 46

FOAIA POPORULUI

Cea mai veche foaie poporală, națională și politică, înființată la anul 1892

Apare în fiecare Duminecă

PREȚUL ABONAMENTULUI
Pe un an . . . . . Lei 140·—
Pe o jumătate de an . . . . Lei 70·—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăți și autorități 300 lei anual

Director: NIC. BRATU, fost senator

Redacția și Administrația:
Sibiu, strada Regina Maria No. 57

Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERATE
se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, str. Regina Maria 57 (fostă Cisnădiei
Prețul înseratelor
Un șir petit 8 Lei pentru fiecare publicare

Cuvântarea dlui profesor Nic. Iorga

la comemorarea luptei lui Mihai Viteazu la Șelimbăr, lângă Sibiu, în 8 Nov. 1937

Impiedicat de a veni, precum făgăduisem, pentru a aduce și eu dovada de recunoștință, față de acel care a dat pe câteva luni de zile Ardealul puterei românești, cred că, pe locul unde s'a dat o luptă câștigată nu fără greutate, deși dușmanul, un prinț așezat în țară, nu se bucura de cât de simpatiile unei părți din nobilime.

Eu voi arăta câteva puncte cu privire la rostul acestei bătălii, puncte pe care vreau să le pun în legătură cu însușirile fundamentale ale poporului nostru, așa cum el s'a manifestat și în cursul ultimelor împrejurări, prin care am dobândit pentru totdeauna stăpânirea acestui ținut, atât de însemnat, dintre cele locuite de neamul nostru.

Cucerirea Ardealului de Mihaiu Viteazu, prin această bătălie, n'a fost cum au fost multe cuceriri străine asupra noastră, rezultatul unei meșteșugite împotriviri, prin care se căuta a se înconjura dreapta întrecere cu armele.

Mihaiu Viteazul n'a fost un uneltitor, un conspirator, întrebuințând mijloace de dibăcie, de urâtă viclenie, pentru ca să ajungă în stăpânirea unui pământ care nu era a lui.

Este de însemnat și lucrul acesta, că pe când în războaiele lui Mihaiu împotriva Turcilor, împrejurările au făcut așa, încât el a trebuit să se folosească și de lefegii cu plată și de ajutorul pe care l'a adus vărul cardinalului Sigismund Batory, — în această ultimă și hotărâtoare încercare cu toate puterile chemate în grabă ale Ardealului, el n'a întrebuințat altceva decât Români.

A fost deci o mare bătălie, o adevărată bătălie, în care de o parte și de alta se adusese tot ceiace era cu putință și în care numai românii din deosebite trepte ale societății românești, au fost aceia care s'au înfățișat pentru a încheia pe o bucată de vreme socotelile vechi între noi, vechii moștenitori ai acestui pământ și cei care se așternuseră peste noi, răpindu-ne dreptul, umilindu-ne și apăsându-ne.

Aș vrea însă să scot în vedere și un alt caracter al acestei lupte.

Bătălia dela Șelimbăr n'a fost numai o încercare de oști, ci jertfa supremă și întreagă, pe care Mihaiu o aducea în vederea scopului înalt uămărit de dânsul. După ce primise din partea cardinalului Andrei Batory porunca de a eși din țară, pentru a nu-i turbura legăturile înjghebate de la început cu Turcii, Mihaiu Viteazul i-a arătat că dacă este vorba de eșire din moșia lui, el iese cu familia lui întreagă, dar și cu boerimea care-l înconjură și cu toată oastea pe care o avea la îndemână.

Cine nu-l lăsase să rămână liniștit acasă la dânsul în moștenirea dela părintele său, trebuia să vadă ce înseamnă o armată românească, strânsă credincios în jurul Domnului său și gata să meargă până la capăt împotriva oricărei primejdii, cu dânsul și pentru dânsul.

Dacă Mihaiu ar fi fost învins și au fost anumite clipe când fără hotătârea pe care au luat-o unii nobili ardeleni de viță românească, deși depărtați de legea lor cea veche, soarta bătăliei ar fi trecut printr'o grea întrebare, Mihaiu pierdea totul.

Adică, Mihai nu numai n'ar fi ajuns să ia in stăpânire acest Ardeal, pe care nemeșii unguri îl ofereau împăratului pentru a și-l lua țigănește înapoi, gata când lucrurile merg rău să le îmbie iarăși aceluiaș Impărat neamț, — dar i-ar fi fost cu neputință să se întoarcă înapoi acasă. Oastea lui ar fi fost măcelărită, iar el ar fi fost dus ca prins în reședința princiară a Ardealului națiunilor privilegiate și poate chiar cum i s'a întâmplat peste câțiva ani, căzut în mâna unor dușmani neiertători, de o cruzime fără margini, mergând până la necruțare față de trupul fără de viață, i s'ar fi pus capăt zilelor în clipa chiar a înfrângerii desăvârșită a armatei sale. El a pus în joc tot ceiace avea și s'a arătat gata să primească, dacă nu-l ajută Dumnezeu și vrednicia luptătorilor din jurul lui, să primească și cea mai crudă soartă menită învinșilor.

Tot așa în loc să fi căpătat în timpul marelui răsboiu Ardealul numai prin anumite învoeli, dându-ne la o parte dela o încercare de vitejie, am scos câți ostași — puteam scoate din toate stratele societății românești — și i-am dus aici la mare încercare în luptă dreaptă, care respinsă odată, a fost reluată din nou și de ar fi fost să ne ajungă încă odată neisbânda, am fi reluat-o dela capăt, până s'ar fi istovit puterea acestui neam.

Așa fiind noi am mers pe calea lui Mihaiu și am întrebuințat acele mijloace, pe care și el le culegea din instinctul cinstit și viteaz al acestui neam.

Al doilea, la rândul nostru știam ce ne așteaptă dacă încrederea în puterile noastre dă greș, știam, ceiace de altfel s'a scris în carnea noastră prin tratatul dela București că ni se vor lua munții și marea, că vom cădea în robia de zeci de ani a străinului învingător, care ne va lua pe prețuri de nimic toate produsele muncii noastre, știam că o întreaga clasă politică prinsă în răsboiu va fi înlăturată pentru totdeauna din afacerile publice, știam că mulți dintre cei care au voit răsboiul dreptului nostru, vor fi aruncați în închisori sau trimiși prin străinătate în situații menite să le scurteze viața, știam că întreaga lor avere va fi făcută jaf străinului jignitor, știam că familia și copii lor vor fi la discreția pângăritorului și cu toate acestea, precum a făcut Mihaiu Viteazul la 1599, am făcut și noi dela 1916 până în ceasul fericitei răsplătiri a sforțărilor noastre.

De când este în aceste locuri, de mai mult de două mii de ani, pentru el și pentru strămoșii săi, neamul acesta românesc a făcut o singură politică, politică de luptă și politică de risc.

Prin mari necazuri și prin grele robii, am ajuns totuși la capătul dorit cuvenit prin aceste însușiri.

Și asigurăm pe cei care râvnese la stăpânirea, pe care am câștigat-o prin sacrificiul nostru de sânge, că ori când ne vom găsi la luptă dreaptă și cu întregul risc a tot ceiace avem.

Noua îmbolnăvire a Reginei Maria

După boala din vară, pe care Suverana noastră a învins-o, simțindu-se mai binea plecat la Bran și apoi la Balcic.

In zilele din urmă o ușoară răceală i-a pricinuit oare-cari turburări. Numai decât au fost chemați câțiva medici străini, 1 francez, 1 german și 1 elvețian, sosiți cu avionul, cari împreună cu medicii noștri s'au întrunit la căpătâiul bolnavei, n ziua de 8 Noembrie 1937, unde au stat dela orele 3—6 după amează.

In palatul dela Cotroceni din București se mai aflau de față în această zi. Regina Marioara a Iugoslaviei, Principesa Elisabeta, Arhiducesa Ileana (sosită mai în urmă) și primul ministru Gh. Tătărescu.

Asupra boalei s'a dat, a doua zi, următorul buletin medical:

O stare gripală ușoară a întrerupt notabila îmbunătățire care intervenise în starea M. S. Reginei Maria. Majestatea Sa a prezentat, din nou, accidente epatice, care au nevoe de un repaus prelungit.

Medicii subscriși sunt toți de acord asupra diagnosticului, pronosticului și tratamentului.

Profesor Fernand Bezancon; Profesor Eppinger; Dr. Vatler Gloer; Profesor Hortolomel; Dr. Dimitrescu-Mante; Dr. Amilcar Georgescu Dr. I. Mamulea.

8 Noembrie 1937.

*

La încheierea foii noastre, Vineri după amează, aflăm că starea M. Sale Reginei s'a îmbunătățit, încât acum plănuește să plece la Viena, unde se află Arhiducesa Ileana.

Dorim grabnică însănătoșire iubitei noastre Suverane!

Ultima zi de criză

Ziarul „Lupta" din Bucureşti, cu data de 13 Noemvrie 1937, a publicat un articol sumar asupra crizei politice, în legătură cu audienţele la Palat şi svonurile asupra felului cum se va schimba guvernul.

Articolul apărut în Bucureşti Vineri după amează (12 Nov.) spune între altele următoarele:

Câteva ore după apariţia acestor rânduri Suveranul va hotărî, după ce a examinat situaţia cu toţi factorii politici şi constituţionali.

Dela începutul crizei, am putea zice de câteva luni, toţi acei ce cunosc starea reală de lucruri, şi-au dat seama, că în cazul plecării liberalilor succesiunea va reveni partidului naţional-ţărănesc, ştiut fiind că Suveranul menţine nu numai sistemul guvernării prin partide, dar menţine regimul politic în cadrul constituţional.

Cu toate acestea, ca în orice criză de guvern, Coroana examinează diferitele păreri şi propuneri ale şefilor partidelor.

Din audienţele informative ce au avut loc reiese, după însăşi declaraţiile unora dintre fruntaşii vieţii politice, următoarele:

1. Un guvern reprezentând elementele din dreapta, chiar dacă ar fi vorba să se renunţe la guvernarea prin partidele mari, nu este realizabil (de înfăptuit), fiindcă grupările naţionale nu se pot realiza sau fuziona, fiecare cerând singur puterea.

Deci soluţia unui guvern de dreapta este cu neputinţă.

2. Guvern de alegeri. Ideia aceasta a fost găsită ca cea mai puţin potrivită, atât din cauza situaţiei generale, interne şi externe, cât şi din lipsa unor elemente neutre ce ar putea prezida cu nepărtinire şi cu autoritate alegeri generale.

3. Prelungirea guvernării liberale. Dacă întregul partid liberal ar fi de acord, că prelungirea ar fi o soluţie normală (deslegare bună) şi dacă liberalii ar avea siguranţa, că vor putea prezida alegeri liniştite şi normale, încă ar depinde de factorul suprem (Suveranul) să vadă, dacă nu e mai înţelept ca după patru ani să treacă guvernarea aprtidului indicat de corpul electoral.

4. Guvern Mihalache.

Câteva zile s'a vorbit de posibilitatea (putinţa) reintregirii partidului naţional-ţărănist cu d-l Vaida şi s'a crezut, că dacă această reîntregire nu se va face, şansele pentru prelungirea guvernării liberale vor creşte.

S'a stabilit însă că nici d-l Vaida şi nici d-l Mihalache nu vor această reîntregire, aşa că din acest punct de vedere situaţia s'a clarificat.

De Joi seara acţiunile liberalilor pentru rămânerea la guvern au scăzut şi s'au urcat acţiunile ţărăniştilor.

Aşa se prezintă situaţia şi în acest moment. (Vineri la amează).

Războiul chino-japonez

Războiul continuă cu furie. Din oraşul Şangai, pentru care s'au dat atâtea lupte, se anunţă următoarele:

Soarta oraşului Şangai este pecetluită. Intregul oraş e în mâinele trupelor japoneze din ziua de 10 Noemvrie. Artileria japoneză a ţinut zile întregi sub bombardament violent trupele chineze, cari erau în plină retragere. Mare fabrică de bumbac «Coyoda» a fost cuprinsă de flăcări, din cauza bombardamentului.

Sangai, 12 Nov. Ultimii 400 chinezi, cari mai rezistau la Şangai, au fost omoriţi până la unul. Oraşul petrece prima noapte, de 92 de zile, fără sgomotul canonadei. Chinezii au pierderi mari. După datele adunate de Crucea Roşie ar fi până acum la 150 mii morţi şi tot atâţia răniţi.

Din tainele maghiarizării

Ziarul „8 órai Ujság" din Budapesta a publicat într'un număr recent al său un mic document de o deosebită importanţă pentru cunoaşterea felului cum se sporeşte naţiunea maghiară şi a mijloacelor folosite pentru a răpi cetăţenilor nemaghiari conştiinţa, limba şi sufletul lor naţional.

Documentul e o scrisoare trimisă redacţiei ziarului amintit de un anume Schumann Zoltan din Budapesta. Autorul al cărui nume dovedeşte că descinde direct din Arpad (?) descălicătorul, spune că în comitatul Somogy exista o comună cu 2500 locuitori, care se numeşte Kätcse. Comuna a fost întemeiată în 1730 de coloniştii germani veniţi din Austria de jos şi din Germania.

Până prin anii 1890 locuitorii comunei şi-au păstrat limba maternă, obiceiurile şi tradiţiile germane. Atunci însă, în 1890, s'a petrecut un lucru neaşteptat, scrie dl Schuman Zoltan: conducătorii satului, învăţătorul şi preotul, au luat hotărârea eroică de a face ca locuitorii care mănâncă pâine ungurească să devină şi ei maghiari. De aceea au suprimat învăţământul german din şcoală înlocuindu-l cu cel maghiar, exclusiv maghiar, iar în biserică au introdus predica şi rugăciunile maghiare, exclusiv maghiare. In curs de zece ani, fără nici o presiune şi fără nici o silă, comuna a devenit maghiară şi maghiară a rămas până azi.

Simplu de tot: nu s'a aplicat teroare şi nu s'a făcut nici o presiune, pentrucă scoaterea din şcoală şi din biserică a limbei materne a locuitorilor, cari, ei susţineau cu banul şi cu munca lor şi şcoala şi biserica, nu e nici teroare nici presiune. Teroare şi presiune e numai puşcărie şi baioneta jandarmului. Ori, acestea n'au fost aplicate, fiindcă nimeni nu a fost lăsat să protesteze nici contra maghiarizării şcoalei, nici contra maghiarizării biserici. Aşa s'a sporit naţia maghiară cu 2500 de suflete!

Observator

Cum pregătesc ungurii pacea în Europa Centrală

In foaia aceasta s'a mai scris despre tratativele angajate de guvernul Ungariei cu guvernele Micii Inţelegeri (România, Cehoslovacia şi Iugoslovia) pentru găsirea unei deslegări a disensiunilor (deosebirilor) care separă azi cele patru state, sau mai precis, care separă Ungaria de statele Micii Inţelegeri. In repetate rânduri am arătat, că o condiţie principală a reuşitei lor este recunoaşterea sinceră, fără un gând rezervat din partea Ungariei a integrităţii teritoriale a ţărilor noastre. Fără această recunoaştere şi fără renunţarea la orice gând de cucerire teritorială, apropierea este cu neputinţă. Deodată cu aceste tratative guvernul român a început opera de întărire a frontierei, operă care continuă cu energie până la executarea integrală a planurilor, care să împiedece orice surprindere.

Pentru cunoaşterea sincerităţii ungureşti şi pentru a vedea cum se continuă în Ungaria otrăvirea sufletelor, citâm pentru azi un fapt neînsemnat în aparenţă (la prima vedere), dar foarte curios în fond. Zilele acestea a eşit de sub tipar la Budapesta, în editura Societăţii Sfântu Ştefan, o mică broşură de 46 pagini. Titlul broşurii e «Darul Sf. Nicolaie» (Szent-Miklos ajádeka). E scrisă de Maria Neni (Mătuşa Maria), sub care nume se ascunde scriitoarea Blasko Maria şi e destinată copilaşilor din şcoalele primare. La pagina 14-15 broşurica publică poezia «Cerere către Niculaş» (şi în Ungaria Sf. Niculae duce daruri copiilor în noaptea zilei sale). Copii îi spun darnicului sfânt că-l aşteaptă, deşi ştiu că e sărac şi nu le va putea aduce daruri prea bogate, fiindcă:

«Patria noastră mutilată (cinstită) e săracă foarte
Şi săracă va fi cât timp va fi ciuntită,
Soarta se va îmbunătăţi când va fi iarăşi întreaga».

La paginile 30—33 publică sub titlul «Examenul Sf. Nicolae» o poveste în versuri, în care îl vedem pe sfânt într'o şcoală examinând elevii. E examinat elevul Szabo Dani din geografie. Băiatul e scos la hartă şi e invitat să arate vechile frontiere ale Ungariei. Elevul cunoaşte însă numai frontierele actuale ale ei. Sfântul se înfurie şi în furia lui spune:

»Cum? Nu cunoşti frontierele patriei vechi?
Le cunoşti numai pe ale patriei ciuntite? (Il bate şi-l pune în colţul clasei).
Vai, nu ştiţi voi ce înseamnă: nu, nu, nici o dată!
Cine îndrăzneştd să uite frontierele vechi,
Il bag în sacul meu şi va fi vai de el!«

Aşa vorbeşte sfântul Niculae de ziua lui micilor copilaşi ai ţării vecine. Cum le vorbeşte celor mai mărişori din şcoalele secundare, am arătat altă dată, când am dovedit cu manualele de geografie, de istorie, de literatură, întreaga operă de otrăvire a sufletelor şi am arătat cum se propagă ura contra vecinilor şi cum se motiva sentimentul de răsbunare.

De aceia trebuie să avem mereu ochii deschişi! şi nici un fel de tratative nu este iertat să ne facă să renunţăm la mobilizarea tuturor energiilor noastre pentru a ne întări şi sufletele şi hotarele.

„Observator"

Slabe speranţe de pace

Conferinţa dela Bruxelles

a ajuns la un punct mort, după discuţii de câteva zile

In numărul din urmă al foii noastre am dat un raport amănunţit asupra discuţiilor, din prima zi, dela conferinţa întrunită la Bruxelles, capitala Belgiei, unde reprezentanţii a 9 mari puteri din lume s'au întrunit, ca să cerceteze cum s'ar putea domoli focul din Extremul Orient, de unde e temere să nu se întindă şi în alte părţi ale lumii.

La începutul discuţiilor se părea, că se va ajunge la ceva hotărîri mai promiţătoare. A venit însă refuzul categoric al Japoniei, că ea nu ia parte la desbateri, Acest refuz a îndemnat probabil, şi pe delegatul Litvinov al Rusiei, să plece dela Bruxelles. Căci, iată ce spun ultimele ştiri:

BRUXELES, 9 Nov.—După o consfătuire cu ministrul de externe englez Eden şi delegatul american Norman Davis, ministrul de externe Litvinov al Rusiei a plecat din Bruxelles la Moscova, declarând că „în caz de necesitate el se va reîntoarce la conferinţă".

Plecarea iui Litvinov este considerată în cercurile diplomatice din Bruxelles ca o dovadă, că adunarea — în afară de schimbul de vederi între reprezentanţii marilor puteri — nu va da nici un rezultat practic. Deci, tot mai slabe speranţe de pace.

„Foaia Poporului"

se trimite gratuit, un număr de probă, la toţi cari ne cer pe o simplă cartă postală. Recomandaţi această gazetă cunoscuţilor D-voastră

INFORMAŢIUNI

SPRE ŞTIRE. Dorind a aduce ultimele ştiri asupra crizei de guvern, foaia de faţă am încheiat-o numai Sâmbătă, când s'a tipărit şi expediat.

DI IULIU MANIU se află de prezent la Bădăcin şi a declarat — după cum scriu ziarele — că nu va pleca de acasă decât după deslegarea crizei de guvern, ca astfel să nu i se poată aduce vreo învinuire, că a voit să facă cuiva greutăţi.

DI NICOLAE IORGA a plecat Vineri (12 Nov. c.) la Paris, spre a-şi ţine obişnuitele cursuri la universitatea dela Sorbona.

DI C. ANGELESCU ministrul educaţiei naţionale, în ziua de Marţi 9 Noemvrie c. s'a prezentat la minister, după o lipsă de aproape trei luni. Fiind acum binişor însănătoşit, domniasa a luat parte în această zi la lucrările consiliului inspectorilor generali ai învăţământului secundar.

PLATA INAINTE A PENSIILOR. Din Bucureşti se anunţă: Casa generală de pensiuni a expediat pe ziua de 10 Noemvrie socotelile pentru plata înainte a pensiilor I. O. V. din toată ţara, pe trimestrul Octomvrie până la 31 Decemvrie 1937.

DESPĂGUBIRI PENTRU CONCEDIILE NEPRIMITE. Inalte Curtea de Casaţie din Bucureşti, Secţia III, printr'o decizie a dat art. 49 şi 50 din legea contractelor de muncă o interpretare (deslegare) în sensul că, despăgubirea de concediu constă în dublul salariului primit, adecă odată salariul de concediu şi odată salariul pentru serviciul făcut. Cu alte cuvinte: salariatul care n'a avut concediu legal fiind plătit pe tot timpul prestării serviciului, nu mai poate pretinde drept despăgubire decât odată, iar nu de două ori (dublu) salariul corespunzător timpului legal de concediu. Curtea de Casaţie, secţia III-a, prin decizia de mai sus şi-a menţinut deslegarea dată prin alte deciziuni mai înainte.

EXPORTĂM CĂRBUNI. Societatea „Petroşani" a primit permisiunea să exporte 3000 vagoane de cărbuni pentru aprovizionarea vapoarelor, cu 20 la sută reducere pe căile ferate române. Transportul se va face în trenuri complecte de cel puţin 200 tone dela minele Lupeni şi cel puţin 600 tone dela Petroşani. — Acest transport va înviora desigur lucrul în minele de pe valea Jiului.

SĂMANŢĂ DE IN. Oficiul naţional al textilor din Bucureşti a comandat o cantitate de 18 vagoane sămânţă de in din Letonia.

CU UN MILION de suflete se urcă la an populaţia Japoniei. Acesta a fost cazul în anul trecut. Din cele 71 milioane locuitori, câţi are Japonia, 25 milioane locuesc în 145 oraşe, dintre cari capitala Tokio singură are 6 milioane locuitori.

REGELE ITALIEI Victor Emanuel a împlinit vârsta de 68 ani, în 11 Noemvrie 1937. Această aniversare a fost sărbătorită în toată Italia. — Pe de altă parte trebue să constatăm, că de când e prim-ministru Ducele Mussolini, acesta face ce vrea în politica internă şi externă a Italiei. Regele „domneşte", încolo pace bună!

BATERIILE USCATE DURA-OPTIMA (acumulatori uscaţi) întrebuinţate în locul acumulatorilor pentru încălzirea filamentelor la lămpile de radio sunt indispensabile unde se cere o audiţie radiofonică perfectă de lungă durată şi economică. Ele nu necesită nici o încărcare sau vre-o îngrijire specială. Capacitatea lor enormă se datoreşte regenerării prin aerul atmosferic. Se găsesc în toate magazinele de branşă, iar cu lămuririle technice vă stăm la dispoziţie **UZINELE DURA S. A.** din Timişoara.

SEMĂNĂTURILE de grâu sunt pe sfârşite în toată ţara, după cum anunţă ştirile sosite la Ministerul Agriculturii.

Din Sibiu şi împrejurimi

Tot ce-i nou şi interesant

CU 50.000 LEI A CONTRIBUIT Municipiul Sibiu la subscripţa naţională, pentru fortificarea graniţelor prin deschidere de credite extraordinare. Totodată s'a dat însărcinare Secretarului General al Municipiului Sibiu pentru acţiunea de propagandă pe lângă casele de comerţ din Sibiu cu termen până la 1 Decemvrie 1937.

LA SIBIU SE VA CONSTRUI UN PALAT AL CAMEREI DE AGRICULTURĂ. In ultima şedinţă a Comisiei Interimare a Municipiului s'a aprobat, în principiu. cererea Camerei de Agricultură de a i-se ceda gratuit un loc potrivit, pentru construirea unui palat propriu. S'a decis a se cere în acest scop autorizarea din partea Consiliului de Miniştri, terenul urmând a fi stabilit ulterior.

ARESTAREA UNEI BANDE DE MINORI. Chestura de poliţie Sibiu a reuşit să prindă Sâmbăta trecută o bandă de minori între 11—17 ani, care a săvârşit zilele trecute spargerea de la firma Adami din localitate, de unde au furat pe lângă o sumă importantă de bani, revolvere şi cartuşe, cu cari urma să dea alte lovituri în stil mare la diferiţi bancheri deja fixaţi. Banda îşi avea sediul într'o peşteră din pădurea «Dumbrava» de lângă Sibiu, unde a şi fost descoperită de organele poliţieneşti. Trei din membrii bandei au reuşit să se facă nevăzuţi. Poliţia îi caută. Numele celor arestaţi nu-l putem da încă din cauza cercetărilor.

SOCIETATEA DE PRIM AJUTOR „SALVAREA" din Sibiu şi-a început activitatea cu ziua de 1 Noemvrie 1937 în următoarele condiţiuni: 1) Bolnavii cu boli molipsitoare vor plăti: din judeţ la spital 3 lei de kilometru (dus şi întors); din oraş la spital 40 lei pentru fiecare transport. — 2) Accidentaţii şi alte cazuri de bolnavi, vor plăti: din judeţ la spital: *a)* cu medie, 5 lei de km. plus 100 lei pentru fiecare 50 km. începuţi (dus şi întors); *b)* fără medie, 5 lei de km, (dus şi întors). Din oraş la spital, cu sau fără medie, 40 lei pentru fiecare iransport. — 3) Convalescenţii de spital la domiciliu sau în altă parte, vor plăti: In afară de oraş: *a)* Cu medic, 7 lei de km. plus 100 lei pentru fiecare 50 km. începuţi (dus şi întors); *b)* fără medic, 7 lei de km. (dus şi întors). In oraş, cu sau fără medic, 60 lei pentru fiecare transport. — 4. Medicamentele consumate după avizul medicului, se vor plăti după preţul cumpărărei din farmacie, iar valoarea minimă nu va fi mai mică de 30 lei pentru fiecare caz în parte. *Rep.*

Ce se petrece în alte ţări

JAPONIA. Guvernul japonez a hotărît să depună în parlament mai multe legi economicc necesare pentru nevoile războiului. Aceste legi prevăd controlul statului asupra tuturor intreprinderilor industriale şi economice în legătură cu lipsurile războiului, precum şi asupra intregului export şi import, spre a se asigura alimentare poporului. — Iată ce necazuri aduce războiul!

BELGIA. Sunt vreo 10 zile de când a demisionat guvernul Zeland, dar până acum nu s'a putut forma un nou guvern. Greutăţile sunt cu privire la politica internă şi externă a Belgiei. — Asta arată, că în toate ţările sunt diferite ţări.

Cadouri ceasornice, Bijuterii, Tacâmuri, Verighete, asortiment bogat. Preţurile cele mai eftine, **Emil Höchsmann** Sibiu str. Regina Maria 41

Ultime ştiri

Criza politică

In cursul săptămânii au fost în audienţă la M. S. Regele toţi conducătorii partidelor politice din ţară. Vineri după amează, DI I. Mihalache, preşedintele partidului naţional-ţărănesc, a fost pentru a doua-oară în audienţă, iar Sâmbătă a treia-oară.

DI Mihalache însărcinat cu formarea guvernului

In audienţa avută Sâmbătă 13 Nov., la 4 ore după amează, dl Mihalache a stat o oră întreagă. Când a eşit dela Palat, dl Mihalache a declarat ziariştilor următoarele:

— Am fost însărcinat cu formarea guvernului, cu condiţia să realizez o colaborare cu dl Alexandru-Vaida.

Intrebat de ziarişti asupra situaţiei guvernului actual, dl Ion Mihalache a declarat:

— Guvernul îşi continuă lucrările până la găsirea unei formule de guvernare. Nu demisionează încă spre a nu se produce un gol de autoritate.

După ce a eşit dela Palat, dl Mihalache a avut o întrevedere cu dl Vaida-Voevod, al cărei rezultat nu se cunoaşte încă până când punem foaia sub tipar.

Demisia guvernului

După dl Mihalache s'a prezentat la Palat dl prim-ministru Gh. Tătărescu. Se crede, că şeful guvernului va prezenta cu acest prilej demisia guvernului, căci asupra audienţei s'a dat în cursul serii următoarele informaţii:

Bucureşti 13 Nov., ora 6 seara. D. G. Tătărescu a fost primit într'o nouă audienţă la Suveran la ora 5 jumătate. Ieşind dela Palat, d-sa s'a dus la locuinţa d-lui Dinu Brătianu, unde a avut loc o consfătuire ministerială, la care au participat numai miniştri plini. D. Gh Tătărescu a convocat apoi pe gazetari la preşedinţia consiliului, unde a dat următorul comunicat:

Parlamentul actual atinge limita constituţională la 1 Februrie 1938. Acest limp scurt, de funcţionare face imposibilă orice activitate legislativă cât şi luarea în considerare a bugetului. Pentru aceste motive am crezut util a ruga respectuos pe Majestatea Sa Regele să examineze cu un ceas mai curând situaţia generală politică.

Ce va urma?

După declaraţiile de sus ale dlui Ion Mihalache ar fi să urmeze formarea unui guvern naţional-ţărănesc cu colaborarea dlui Vaida. Dar în ce formă? Sub ce condiţii? Va izbuti planul? — se întreabă mulţi oameni politici, cari cunosc diferite amănunte.

*

După declaraţiile făcute ziariştilor de către dl Gh. Tătărescu, capeţi impresia că guvernul şi parlamentul liberal vrea să stea până în Februarie 1938, iar acum demisionează — dacă chiar a făcut aceasta — numai de formă având oarecare siguranţă, că va fi din nou încredinţat cu conducerea ţării.

Grea şi încurcată situaţie, dacă ne mai gândim, că pe Luni 15 Noemvrie 1937 e convocat şi parlamentul. Acesta se va întruni? Dacă da, va putea ţine şedinţe?

După unii, dacă se va întruni, parlamentul în săptămânile viitoare ar avea — între altele — să facă formele necesare (cele trei strigări etc.) pentru schimbarea Constituţiei.

Editura şi tiparul «Tipografia Poporului»
Redactor responsabil: H. N. BRATU

Tribunalul Sibiu Secţia I-a
Dos. P. J. 2448/1932 17302

Extras

Tribunalul Sibiu pe baza procesului verbal încheiat de adunarea generală a Societaţii de Inmormântare „Mormântul din Sibiu" — prin sentinţa Pj. 2448/1932 din 14 Iulie 1936 a admis modificarea vechilor Statute în conformitate cu acest proces-verbal în plus şi schimbarea vechii denumiri a Societăţii în Societatea de Inmormântare „Mihai Viteazul" din Sibiu, înlocuind şi comitetul de conducere cu următoarele persoane:

Preşedinte: Savu Orza; Vice-Preşedinte: Ilie Dragomir; Secretar: Cătană Ioan; Casier: Cârlig Nicolae; Cenzori: Rechir Nicolae, Teodor Moldovan şi Bunea Roman. Membrii: Broina Vasile, Nicolae Vintan, Meloget Georh, Pavel Pastor, Teodor Ioan, Nicolae Vat, Lungu Ariton şi Gartner Mihail cu toţi domiciliaţi în Sibiu.

Sibiu, 15 Septembrie 1937.

Grefier, **I. Tănăsescu**

Casă de vânzare

în Sălişte No. 1319, Sibiu, la centru în piaţa mare, constătătoare din 3 odăi şi prăvălie, 2 magazii, grajd, bucătărie, grădină. Doritorii de a cumpăra să se adreseze la **D. Ivan**, pantofar în Sălişte. 17307

Nr. 1256/1936 port. 17303

Publicaţiune de Licitaţie

Subsemnatul şef-portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 10755/1935 sub Nr. G. II. 6961/1936 a Judecătoriei Mixte Sibiu în favorul reclamantului Dr. Ioan Dordea advocat în Sibiu, contra lui .... pentru încassarea creanţei de 1065 Lei şi accesorii, se fixează termen de licitaţie pe

19 Noembrie 1937, ora 3½ p. m.

la faţa locului în Bungard Nr. 29, unde se vor vinde prin licitaţie publică judiciară, 1 căruţă şi 1 iapă în valoare de 5000 Lei. In caz de nevoie şi sub preţul de estimare.

Pretenziunea, care e de incasat, face 1065 lei capital, iar spesele până acum stabilite de 725 lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost sechestrate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în sensul art. XLI: 1908, § 20.

Sibiu, la 20 Octombrie 1937.

şef-portărel, **Dr. Klokner**

Domnişoară

cu 2 clase de liceu poate învăţa dentistica. A se adresa la **E. Dieker**, Sibiu, Str. Tribunei 17. 17259

Dos. Nr. 2519/925 17311

MINISTERUL JUSTIŢIEI

Comisiunea de naturalizare

Sora Regina Terezia Eberl supusă germană, călugăriţă, domiciliată în Sibiu str. Dealului No. 4—10, născ. în Grafenried, Germania la anul 1870, de religie rom. cat., venită şi stabilită în Ardeal, în anul 1897, a făcut la această Comisiune cerere de a i se acorda naţionalitatea română, declarând că renunţă la cetăţenia germană şi la orice altă supuşenie străină.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea şi pierderea naţionalităţii române, se publică aceasta spre ştiinţa acelora care ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispoziţiunilor art. 23 din zisa lege.

Dos. Nr. 3062/925 17308

MINISTERUL JUSTIŢIEI

Comisiunea de naturalizare

Dl Arthur Fiala supus austriac, de profesiune voiajor, domiciliat în Sibiu str. Şcoala de înot 36 a, născut în Braşov la data de 19 Iulie 1881, de religie evanghelic, venit şi stabilit în ţară în anul 1925, a făcut la această Comisiune cerere de a i se acorda naţionalitatea română, declarând că renunţă la cetăţenia austriacă şi la orice altă supuşenie străină.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea şi pierderea naţionalităţii române, se publică aceasta spre ştiinţa acelora care ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispoziţiunilor art. 23 din zisa lege.

Dos. Nr. 2532/925 17312

MINISTERUL JUSTIŢIEI

Comisiunea de naturalizare

Sora Raymunda Matilda Theis, supusă germană, călugăriţă, domiciliată în Sibiu, str. Dealului Nr. 4—10, născută în Martinshöhe, Germania la data de 4 Nov. 1891, de religie rom. cat., venită şi stabilită în ţară în anul 1907, a facut la această comisiune cerere de a i se acorda naţionalitatea română, declarând că renunţă la cetăţenia germană şi la orice altă supuşenie străină.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea şi pierderea naţionalităţi române, se publică aceasta spre ştiinţa acelora care ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispoziţiunilor art. 23 din zisa lege.

Nu se potriveşte socoteala?

— Banii pentru coşniţă sunt prea puţini? In cazul acesta trebue înlocuit un prânz printr'o cafea bună şi nutritivă. Laptele, aromaticul şi gustosul Kathreiner şi Veritabil Franck sunt atât de ieftini, încât la fiecare masă cu cafea, se face economie de bani!

Cartea „HRISTOITIA"

(Bunul Moral al Creştinilor)

tradusă de călugări români din Sfântul Munte Athos şi tipărită n Bucureşti, cu aprobarea şi binecuvântarea Sfântului Sinod, a eşit de sub tipar şi se află de vânzare cu preţui de 200 lei la sediul revistei **„Cursurilor şi Conferinţelor"**, Bucureşti III, Str. Tunari No. 15. La cerere se trimite contra ramburs.

Cartea are 600 de pagini, într'o limbă curată românească şi în condiţiuni technice ireproşabile. Sf. Sinod apreciind importanţa şi folosul sufletesc adus de citirea acestei cărţi, în vremurile turburi de azi, a recomandat-o, prin circulări I. P. S. S. Mitropoliţi şi Episcopi, cu rugămintea de a îndemna poporul să şi-o procure. Ne permitem a sublinia importanţa acestei cărţi bisericeşti, a cărei citire fereşte pe credincioşii creştini de obiceiurile necreştineşti.

Pluguri SACK

maşini de semănat 13 rânduri,

precum şi alte unelte SACK au sosit la

CAROL F. JICKELI s. a. Sibiu

ATENŢIUNE

In patru luni

179 742 câştiguri 412.282.200 Lei

Nu fugiţi de noroc

Lozul Loteriei de Stat, oriunde aţi fi, el stă de veghe pentru D-voastră în drumul averi

un sfert de loz 200 lei pe clasă
un loz întreg 800 lei pe clasă

Peşte, Masline şi Undelemnuri

calităţi neîntrecute şi preţuri eftine găsiţi la **Pescăria**

IOAN FLOREA

SIBIU, piaţa Mică No. 26 telefon 586/b

Vânzare EN-GROS şi EN-DETAIL

Carnete de serviciu
pentru
servitori şi servitoare
bine aranjate şi legate se află de vânzare la
Librăria «Foaia Poporului»
Sibiu, str. Regina Maria 57
Preţul lei 15

Una batoză

în bună stare Umrat & Co. 800 cu motor de benzină Osser & Bauer **de vânzare.** Adressa la ziar. 17170

Cinematograful
„Apollo"
SIBIU, Piaţa Unirii
Mare premieră UFA-film producţia 1938
Fiul meu D-l Ministru
cu
Heli Finkenzeler, Hans Moser, Hans Braueweter, Hilde Körber, Aribert Wäscher
Complectare

Cinematograful
„Corso"
SIBIU, str. Regina Maria
prezintă PREMIERĂ
Vasul Robilor
cu
Wallace Beery
Warner Baxter
Ultimul transport de sclavi porneşte în larg într'o călătorie fără nădejde... Revolta izbucneşte pe covertă... Sângele stropeşte scândurile corăbiei.
Jurnal nou
Centuria-Fox
Duminecă ora 11 d. m. Matineu.
Marele tragedian
Luis Trenker în
Impăratul Californiei

Atenţiune!

Vizitaţi cu toată încredere
NOUA farmacie românească
„Isvorul Tămăduirii" M. JANTEA
Sibiu, Piaţa Reg. Ferdinand 20
(lângă Magazinul „Motor Lux")
Bine asortat cu toate articolele farmaceutice şi cosmetice cele mai moderne, indigene şi străine.
17305

Cunoaşteţi deja nouile
instrumente muzicale
Telefunken?

Desigur nu veţi regreta dacă înainte de cumpărarea unui aparat veţi cere să vi se prezinte acestea, fără obligaţiunea de a cumpăra. Veţi constata că TELEFUNKEN corespunde tuturor cerinţelor ca: capacitate de recepţie, calitatea tonului, selecţiune şi siguranţă de funcţionare.

Ascultaţi TELEFUNKEN
şi veţi cumpăra TELEFUNKEN!
la
H. SCHLOSSER
SIBIU, strada Regele Carol II No. 13

Ciment
Trestie
Hârtie cu plută

Ferecături

Gips
Cuie
Hârtie gudronată
17304

RUDOLF FRIEDSAM

SIBIU
TELEFON Nr. 251

FIERĂRIE

Piaţa Lemnelor 5

Pe câmpia dela Şelimbăr

Românii din regiunea Sibiului au cinstit faptele lui Mihai Viteazul

Asistenţa. — Cuvântările. — Defilarea.

«Liga Culturală» din Bucureşti, de sub presidenţia d-lui profesor *Nicolae Iorga*, a cinstit în chip deosebit, la ziua sfinţilor Mihail şi Gavril, pe câmpia dela Şelimbăr, — memoria şi faptele de arme ale Domnitorului Mihai Viteazul, — acela care la 1599, prin lupta depe câmpia dela Răsărit de Sibiu, a făcut primul pas spre unirea dela 1918.

Intâmplarea făcând ca tot în aceiaşi zi să se sărbătorească pe întreg cuprinsul ţării, ziua onomastică a Marelui Voevod Mihai de Alba Iulia, — serbarea dela Şelimbăr s'a desfăşurat într'un cadru ceva mai restrâns de cum se aştepta, dat fiind că o parte a autorităţilor civile şi militare din oraşul Sibiu au fost reţinute la Te-Deumul dela Mitropolie.

Cinstirea dela Şelimbăr

La orele 11 înainte de masă, în ziua de praznic mai sus amintită, se aflau pe întinsa câmpie dimprejurul movilei dela Şelimbăr: delegaţiile de ofiţeri şi soldaţi dela toate unităţile, străjerii împreună cu comandanţii lor dela Şcoalele secundare şi primare din oraş şi satele din judeţ, premilitarii, intelectuali şi popor din satele din apropiere etc.

Din partea «Ligii Culturale» au venit să ia parte la această cinstire d-nii: General Ştefănescu Amza, fost ministru şi membru în Comitetul Central al «Ligii Culturale»; I. Al. Ardeleanu, prof. Dr. Anton Balotă şi d-na Eug. Inginer Panaitescu, deasemenea membrii în Comitetul Ligii; apoi din Sibiu: d-l General Grigorie Georgescu, reprezentantul corpului de armată; Colonel Tomaide Gheorghe; Colonel Mardan, delegatul Inspectoratului P. P. Bucureşti; Prof. Timotei Popovici; Prof. I. Isac, I. Popa şi Dr. I. Popescu-Sibiu, reprezentanţii «Astrei»; Ion Dragomir, revizor şcolar; Dr. Nicolae Petra, directorul băncii «Oaşea»; asesor consisterial *Andrei Gâlea*, reprezentantul municipiului; Dr. Dumitru Stăniloae, rectorul Academiei Teologice «Andreiene», reprezentantul I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae şi al d-lui Prof. Iorga.

Slujba religioasă

Pe movila proaspăt împrejmuită de către comuna Şelimbăr, cu concursul premilitarilor, s'a oficiat o slujbă religioasă de un ales sobor de preoţi, format din Sf. Lor: Protopop Emilian Cioran, Dr. D. Stăniloae, I. Dragoş şi I. Neagu (Sibiu), apoi duhovnicii: *Mortan*, Vlad, Todea şi Slăvescu din satele apropiate.

Cuvântările

La sfârşitul slujbei religioase, părintele Dr. Dumitru Stăniloae, rectorul Academiei Teologice «Andriene» din Sibiu, «transmiţând» prin rostul d-sale, celor de faţă cuvântul I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae al Ardealului, precum şi cel al d-lui prof. Nicolae Iorga într'o însufleţită cuvântare şi plină de duh românesc — a spus în miez următoarele: Prin luptele dela Şelimbăr desfăşurate în anul 1599 s'a înscris un moment hotărâtor în istoria poporului românesc.

Sabia vijelioasă a lui Mihai Viteazul a deschis un drum luminos spre Alba Iulia lui 1600 şi Alba Iulia lui 1918. A fost un drum care nu s'a mai putut astupa de vrăjmaşii noştrii. Şelimbărul a fost gestul cel mai clar, care poruncea unirea dela 1918. Din fapta lui Mihai Viteazul s'a zămislit şi a rodit România Mare de azi.

Un semn de cinstire

In altă ordine de idei d-l dr. D. Stăniloae continuă: «Liga Culturală» — care a luptat înainte pentru unitatea noastră culturală şi sufletească — sub conducerea d-lui profesor Nicolae Iorga — a venit azi în acest loc, ca să ne îndemne a păstra cu sfinţenie ceiace au ctitorit strămoşii noştri.

Trebuie să fim conştienţi de marea răspundere care apasă pe umerii noştri. In aceste comemorări trebue să ascultăm mai mult ca ori când de glasul strămoşilor care ne porunceşte: nu lăsaţi să vi-se calce drepturile în picioare! „Liga culturală" a dat dovadă, că înţelege pe deplin această poruncă.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae îşi trimite — prin rostul meu — binecuvântarea sa arhierească, peste această cinstire de comemorare unei mari fapte a victoriei noastre.

Şirul cuvântărilor îl închee d-l general *Ştefănescu Amza*, care a arătat mijloacele de luptă folosite pe atunci de domnitorul Mihai Viteazul.

Serbarea a luat sfârşit la orele 1½ printr'o defilare a trupelor premilitare şi şcolare.

Rep.

Pregătirea premilitară în alte ţări

Cum se va face în Cehoslovacia pregătirea premilitară

In timpul din urmă toate ţările fac fel şi fel de instrucţiuni pentru pregătirea militară. Mai înainte, de obiceiu se începea numai dela etatea de 20 ani, când tinerii erau încorporaţi.

Acum, în anii din urmă, mai toate statele organizează tineretul cu deprinderi militare mai din vreme, încă dela şcoală. Aşa se face şi în ţara noastră, după cum bine ştim cu toţii.

In cele următoare dăm unele amănunte asupra pregătirei premilitare în Cehoslovacia, aliata României.

Iată ce ni se scrie:

Din toamna acestui an a intrat în Cehoslovacia în vigoare legea de organizare a pregătirii premilitare şi a pregătirii de apărare a întregii populaţii. Este însă sigur că educaţia de apărare, aşa cum o concepe legea respectivă, nu poate fi pusă in aplicare în toată întinderea ei practică deodată, ci numai in etape progresive.

Prevederile acelei legi sunt aşa de întinse şi felurile pregătirii şi exerciţiilor de apărare sunt aşa de variate încât ele nu pot fi puse în practică odată cu intrarea legii în vigoare. Pentru punerea ei în aplicare practică mai este de fapt nevoe de o serie de decizii ministeriale, de hotărâri şi regulamente. Va fi înfiinţat un consiliu interministerial al educaţiei de apărare, care va fi însărcinat cu redactarea acelor decizii şi regulamente, pe care le va propune spre aprobare guvernului.

De pildă ministerul apărării se sileşte, ca limita de vârstă pentru cei cari trebue să fie supuşi la exerciţii, să fie ridicată dela 50 la 60 de ani, in special în ce priveşte exerciţiile de apărare antiaeriană.

Mai întâiu de toate, obligaţia în ce priveşte pregătirea de apărare este introdusă la toţi copiii în vârstă de şcoală. Acum sunt în pregătire cele în legătură cu educaţia de apărare în şcoli; lucrează la ele o comisiune din ministerul instrucţiunii în înţelegere cu ministerul apărării naţionale.

La şcoalele primare pregătirea premilitară existentă va fi complectată prin marşuri lunare. In şcolile secundare va fi mărit numărul de ore de gimnastică la trei ore săptămânal, vor fi deasemenea introduse exerciţii de marş lunare, iar materia de educaţie de apărare teoretică va fi lărgită. Două ore de gimnastică săptămânal vor fi introduse şi la şcolile cehoslovace speciale, în timpul cărora va fi predată şi materia în legătură cu alte obiecte de studiu. La şcolile de ucenici se vor introduce două ore de apărare teoretice şi şase ore de exerciţii practice pe lună.

La şcolile cehoslovace înalte educaţia de apărare va ţine seamă de specialitatea lor. La toate şcolile superioare va fi introdus în anul întâiu de studiu ca obiect obligator şi apărarea statului. Pregătirea fizică se va face în instituţiile speciale de sport şi exerciţii fizice ale şcolilor superioare.

Decizia asupra elementelor de apărare şi pregătirea pe care o necesită va intra în vigoare la şcolile primare, speciale şi de agricultură încă din toamna aceasta, iar la şcolile secundare şi superioare din Februarie anul viitor. Asupra programei educaţiei de apărare la şcolile cehoslovace vor avea influenţă specialiştii practici şi medicii. In ce priveşte programa pentru şcolile de fete şi pentru femei în general aici vor colabora femeile specialiste din domeniul pedagogiei, al educaţiei fizice şi medicină.

După anul nou se va începe şi organizarea aşa numitelor centre de apărare, unde se va face pregătirea populaţiei civile.

Numărul centrelor acestora se va ridica dela 5000 până la 12.000 şi prin ele vor trece toate straturile populaţiei cehoslovace.

Numărul cel mai mic de membri pe care-l va putea avea un astfel de centru de apărare va fi de 20 de persoane. Organizarea acestora va fi simplificată prin faptul că anumite organizaţii şi asociaţii sportive vor fi însărcinate cu conducerea lor. Asupra acestui lucru nu s'a luat însă deocamdată nici o hotărâre, chestiunea fiind pendinte de comisiunea interministerială a apărării. In scopul acesta vor fi fundamental reorganizate asociaţiile cu caracter militar.

Se crede că va fi înfiinţată o asociaţie unică, ale cărei statute şi conducere vor fi în mod amănunţite regulate de către ministrul apărării naţionale în înţelegere cu guvernul.

Realizarea practică a educaţiei de apărare a populaţiei cehoslovace mai este condiţionată şi de numărul mulţumitor al unor comandanţi bine pregătiţi pentru conducerea acelor exerciţii. Pentru învăţătorii dela şcolile primare au fost înfiinţate 9 cursuri speciale pe termen scurt şi reţeaua cursurilor acestora va fi în curând îndesită şi lărgită; acelaş lucru se face şi pentru profesorii secundari.

Se pregătesc cursuri similare pentru profesorii dela şcolile speciale şi pentru inspectorii de districte. Cursuri speciale vor fi înfiinţate şi pentru femeile, care vor avea rol de comandante.

Deocamdată se asigură sălile şi terenurile necesare cum sunt terenurile de sport, taberele, locurile pentru exerciţii de înnot şi aşa mai departe. Pe de altă parte se pregăteşte şi materialul didactic necesar, apoi măşti, puşti, hărţi, etc.

In felul acesta pe etape sistematice se va desfăşura educaţia şi pregătirea de apărare a populaţiei cehoslovace, până ce va cuprinde şi pe oamenii în vârstă de 60 de ani.

Coresp.

Plătiţi-vă abonamentul!

E chestie de onoare plata unei gazete pe care o primeşti regulat.

Boalele animalelor ce trec la om

Febra Aftoasă

Mulţi cercetători socot febra aftoasă printre boalele, care trec dela animale la om. Această boală este cunoscută bine în popor şi e numită „boala de gură şi de picioare" sau „dorul de gură şi de picioare".

Boala este pricinuită de un virus filtrabil (un microb foarte mic ce nu poate fi văzut nici cu aparatele de mărit = microscop) şi se întâlneşte la vitele cornute şi la porci.

Cele dintâi semne ale boalei la aceste animale se ivesc, obişnuit, după 2—4 zile dela intrarea microbului în corpul animalului sănătos.

Semnele boalei

Bovidele (cornutele mari) fac două forme: una uşoară, întâlnită mai ales la animalele în vârstă, şi una mai grea, de care sufere de obiceiu tineretul.

Animalul bolnav are fierbinţeală (40—41 grade Celsius), este trist, nu are poftă de mâncare, în schimb are sete mare, botul uscat, iar după 6—12 ore pe mucoasa bucală (peliţa care căptuşeşte gura) se ivesc nişte beşicuţe umplute cu un lichid gălbui. Aceste beşicuţe pot avea mărimea unui bob de meiu şi pot ajunge până la mărimea unei monede de 100 lei şi se găsesc pe buze, gingii, limbă, ş.a. *Din pricina lor, animalului îi curg bale multe din gură.*

Cu timpul, lichidul ce umple beşicuţele se preface în puroi, coaja începe să păleasică şi crapă, iar pe locul lor rămân nişte răni. Rănile acestea cu timpul se tămăduesc. In timpul acesta, animalul, având răni în gură, se hrăneşte cu greu, mai ales cu furaje uscate şi tari. De aceia, în acest timp vom avea grijă a hrăni vitele cu ierburi verzi şi le vom da diferite lături, făcute cu făină de porumb, tărâţe ş. a. Dacă nu ne vom îngriji a lua aceste măsuri, rănile din gura animalului bolnav se pot infecta cu feluriţi microbi şi tămăduirea lor întârzie.

In afară de aceasta, la cornutele mari se mai ivesc beşicuţe pe suprafaţa corpului. Pot apărea astfel şi pe membre, şi anume între unghii şi la coroană (locul unde unghia se uneşte cu pielea). Ivirea acestor beşicuţe producând dureri, animalul începe să şchioapete şi de multe ori stă culcat, sculându-se cu destulă greutate. Beşicuţele apoi pălesc, crapă, iar dacă luăm măsuri de îngrijire, rănile se vindecă iute. In caz contrar, rănile capătă complicaţii şi pun în pericol chiar viaţa animalului.

La vaci astfel de beşicuţe apar şi pe uger, mai ales pe vârfurile sfârcurilor. Din cauză, că ele produc dureri, vacile stau greu la mulgere. La vacile cu lapte, odată cu apariţia primelor semne ale boalei, scade şi laptele. Boala în forma uşoară ţine 10—15 zile.

După cum am spus mai sus, boala mai poate lua şi un mers grav, care se declară de obiceiu după 2—3 zile de boală. In acest caz, se întâmplă, că beşicuţele apar pe toată întinderea tubului digestiv. Animalul e trist, din gură îi curg bale multe, nu are deloc poftă de mâncare şi se cufură, baliga având un miros urât.

Uneori beşicuţele pot apărea pe canalele care duc aerul în plămâni. In acest caz animalul respiră greu.

Microbul se mai poate cuibări şi în sânge, şi în acest caz mersul boalei este foarte iute, animalul murind curând.

La *oi* întâlnim mai des beşicuţele la picioare şi foarte rar în gură. Iar vindecarea boalei se face iute la păşune. Oile pline leapădă (avortează) în proporţie de 10—40%. Mieii sugaci fac deasemenea o formă digestivă cu diaree cu sânge.

La *capre* boala ia cam acelaş mers, ca şi la oi.

La porci beşicuţele apar în gură, pe bot, între unghii şi dispar curând. Purceii mici, din cauza îmbolnăvirii stomacului şi maţelor, fac o formă mai gravă.

Cum iau animalele sănătoase boala?

Prin hrănirea cu furaje şi apă infectată, animalele sănătoase iau boala. Infectarea apei şi a hranei e uşoară dacă ţinem seamă, că animalele bolnave, prin lichidul din beşicuţele aftoase, prin bale, prin baligă, prin sânge şi prin lapte dau afară microbul boalei.

Ceva mai mult, animalele însănătoşite duc cu ele mai departe, aproape 40 de zile după vindecare, microbul boalei şi-l răspândesc fără ca noi să bănuim, iar între unghii microbul se păstrează 60—70 zile.

Prin îngrijitorii de animale, prin diferite unelte de grajd, ce au venit în atingere cu animalele bolnave, prin pasări, prin şobolani, cari se îmbolnăvesc de această boală, molima aceasta se răspândeşte uimitor de repede. Astfel, în 1901, în judeţul Vlaşca, boala a fost adusă de locuitorii bulgari, tocmai din Bulgaria.

Drumurile şi păşunele, pe care au trecut animalele bolnave, deasemenea sunt infectate.

Nici o boală la animale nu se răspândeşte aşa lesne, ca boala de gură şi de picioare.

Vindecarea boalei

Din cele văzute mai sus, rezultă, că boala aceasta se vindecă uşor, dacă nu se ivesc complicaţii. De aceia, aproape toate măsurile de vindecare constau în a preîntâmpina apariţia complicaţiilor. Când boala este la gură, se vor da animalelor bolnave iarbă, apoi diferite amestecuri de făină de porumb, orz, tărâţe, ş. a., cu apă, care, mâncate, să nu rănească mai rău gura. Deasemenea, se va spăla gura cu o soluţie de piatră acră (10 grame la un litru de apă) sau cu apă amestecată cu oţet. Când boala e la picioare, vom căuta să le ferim de a se murdări. Pentru aceasta, ne vom îngriji, ca vitele bolnave să aibă un aşternut uscat şi curat. Picioarele animalelor bolnave se vor spăla cu soluţie de creolină sau piatră vânătă 1—2%.

Măsuri pentru preîntâmpinarea răspândirii boalei?

După ce am văzut cum se poate răspândi microbul boalei, ne vom da uşor seama, că toată atenţia trebue îndreptată spre animalul bolnav, care este un izvor al molimei. De aceia, el va fi despărţit de animalele sănătoase, iar toate lucrurile venite în atingere cu el, ca: aşternut, unelte de grajd, ş. a., vor fi dezinfectate. Dezinfecţia se poate face cu leşie clocotită, cu creolină, microbul boalei nimicindu-se destul de repede cu aceste dezinfectante.

Tot pentru a se preîntâmpina răspândirea boalei, Legea de poliţie sanitară veterinară prevede următoarele: „Când febra aftoasă ia o întindere mare, se va putea opri circulaţia vitelor cornute, a oilor şi a caprelor, în localităţile infectate.

Din localităţile infectate, vitele sănătoase se pot transporta la abator, dacă s'au luat măsurile necesare pentru a împiedeca propagarea boalei. Comisiunea de constatare a boalei poate aplica inocularea animalelor sănătoase din grupul sau curtea infectată. Asemenea inoculări se vor putea practica cu aprobarea Ministerului Agriculturii, asupra tuturor animalelor din localitatea infectată.

Prin aceste inoculări (aftizări) se dă boala odată la toate animalele. Admiterea pentru tăierea şi darea în consumaţie a unui animal atins de febră aftoasă se va face numai sub controlul medicului veterinar oficial.

Este oprit a se pune în consumaţie lapte nefiert, provenit dela animale bolnave. Aceasta de oarece s'a observat, că mai ales copiii, consumând lapte nefiert, capătă umflături şi răni în gură, pe limbă, buze, şi boala se poate întinde şi la stomac şi intestine.

Când febra aftoasă apare într'o localitate şi boala este limitată, Ministerul de Agricultură, luând avizul comisiunii veterinare, poate dispune uciderea animalelor bolnave, cu drept la despăgubire, dacă cu această măsură se poate stinge focarul (locul unde a apărut boala).

Dr. N. CARLANESCU
Medic Veterinar

Răi plătitori la Foaie

Sunt avizaţi să-şi plătească restanţa abonamentului la Foaie: Petru Stricatu, Sebeş-Alba; Teodor Mocan, Slimnic, jud. Sibiu; Petru Lăzărescu, Tâmpa, jud. Hunedoara; Ioan N. Banceu, Sebeşul de sus, jud, Sibiu; Axente Moisescu, Temereşti, jud. Severin; Avram Popovici, Vinţul de jos, jud. Alba; Serafim Ursa, Târnova, jud. Hunedoara; Gh. Gabor, Voila, jud. Făgăraş. — Alţii vor mai urma dacă nu plătesc.

Către abonaţi

Cu numărul 27 s'a început abonamentul pe a doua jumătate a anului 1937. De aceea, la acel număr am adaus şi câte un mandat poştal.

Tipărirea unei gazete costă foarte mulţi bani. Vă rugăm deci şi pe D-Voastră, a ţine seamă de aceasta, plătindu-vă abonamentul. Suma de 140 lei pentru un an — sau 70 lei pe o jumătate de an — nu este mare. Mult mai mult — şi pentru lucruri de mai puţin folos — cheltueşte omul în cursul unui an. Cine nu mai doreşte foaia pe viitor, să ne anunţe, ca să o oprim. Noi nu silim pe nimenea să o aboneze. Dar nici spese să nu ne facă, citind fără a plăti.

Mai rugăm pe vechii noştri abonaţi, să recomande şi altora „Foaia Poporului", care este anume scrisă şi întocmită pentru necesităţile oamenilor noştri dela sate.

Numeri de probă trimitem, la dorinţă, oricui gratuit, dacă ne trimite adresa pe o cartă postală.

Mulţumindu-vă pentru sprijinul dat, prin plata abonamentului, vă salutăm cu dragoste frăţească.

Redacţia şi Administraţia
„Foaia Poporului"
Sibiu, strada Regina Maria 57

ATENŢIUNE — VITICULTORI!
Ingrijiţi-vă articoli pentru conservarea **Mustului şi Vinului** dela:
Drogheria **Ionel Baciu**, Sibiu